Veľkohradnianske zvesti

Ročník 20 december 2022 Číslo 1

Príhovor starostu

Vážení spoluobčania,

som rád, že Vás môžem pozdraviť prostredníctvom novín a povedať niekoľko slov. Chcem sa Vám poďakovať všetkým, ktorí mi odovzdali hlas vo voľbách za prejavenú dôveru, a tiež svojej najbližšej rodine, ktorá ma podporuje pri výkone verejnej funkcie. Moje poďakovanie patrí aj všetkým poslancom z minulého volebného obdobia za ich čas a prínos pre našu obec.

Stretávame sa na prahu nového volebného obdobia. Čaká nás práca slúžiaca občanovi, ktorej význam a dôležitosť, ale aj náročnosť a zložitosť, si naplno uvedomuje ten, kto sa obetuje pre veci verejné.

Pracovať pre ľudí nie je vždy tou najvďačnejšou úlohou. Pri výkone svojej funkcie sa stretávame aj s nepochopením a odlišnými názormi na riešenia problémov. Častokrát občan nechápe, že naše povinnosti sú veľmi široké, že sme zodpovední za chod celej obce a pri hľadaní riešenia musíme brať do úvahy všetky jeho súvislosti v obecnom i širšom meradle.

Vždy však treba nájsť to správne východisko, smerujúce k zabezpečeniu požiadaviek občanov a k ďalšiemu napredovaniu našej obce vo všetkých oblastiach.

Starosta, či poslanec musí vedieť zodpovedne posúdiť dopad svojich rozhodnutí. Nájsť spôsob, ako zabezpečiť všetko, čo si občania prajú a čo obec potrebuje. Nájsť správnu cestu si vyžaduje umenie kompromisu, umenie presvedčiť občanov, niekedy aj poslancov obecného zastupiteľstva o správnosti toho-ktorého rozhodnutia.

Ľudia nás budú hodnotiť nie podľa reči, ale podľa skutkov. A tých našich skutkov bude potrebné vykonať veľmi veľa. Nielen pri budovaní obce v jej skrášľovaní, ale aj v medziľudských vzťahoch, aj pri upevňovaní hrdosti na našu obec.

Starosta sám nezmôže takmer nič. Ten na Veľkej Hradnej má veľké šťastie. Má okolo seba občanov, ktorí sú vždy ochotní poradiť, podporiť, pomôcť, priložiť ruku k dielu. Pre nás všetkých. Pre našu dedinu.

Blížia sa tie krásne chvíle vianočné, v láske, šťastí, harmónii prežite ich spoločne. Nie sú dôležité dary, želám Vám nech v novom roku sa Vám darí. Zdravie nech slúži k spokojnosti a dom aby ste mali plný hostí. Krásne Vianoce.

Ing. Pavol Ježík, starosta obce

Špekulatívny výkup pôdy

V poštových schránkach si Slováci naprieč celou krajinou nachádzajú listy od pochybných firiem s ponukou vykúpiť ornú pôdu za smiešne nízke sumy, ktorú následne ponúkajú s mnohonásobnou maržou investorom či developerom. V čase, keď aktuálne väčšina domácností obracia každé euro, špekulatívnym spôsobom vymámia firmy od občanov pôdu za pár drobných, čím ich doslova okradnú.
Podľa doterajších informácií ponuky na predaj dostali obyvatelia Trenčianskeho kraja, Bratislavského, Nitrianskeho i Banskobystrického kraja. Na základe prístupu k informáciám oslovujú firmy vlastníkov pozemkov s ponukou na výkup pôdy. Z predmetu ich činnosti z obchodného registra je jasné, že s pôdou len podnikajú.

Pôda, ktorá má pre Slovensko obrovskú cenu sa takýmto spôsobom dostáva do rúk pochybných firiem, ktoré majú v predmete činnosti predaj konečnému spotrebiteľovi, prenájom hnuteľných vecí či sprostredkovateľskú činnosť v oblasti obchodu a služieb. Navyše v listoch, ktoré Slováci dostávajú, kupujúci vopred určí cenu za pozemok, bez uvedenia detailov, metrov štvorcových a čísiel parciel. Slovensko takýmto spôsobom prichádza o pôdu, ktorá je jej bohatstvom a navyše občania prichádzajú o peniaze. Firmy zneužívajú aktuálnu situáciu ľudí, ktorí v čase zvyšovania energií a cien potravín obracajú každé euro. Nedostatočnú kompetentnosť a pochybnosť o pôsobnosti týchto firiem dopĺňajú aj prípady, keď majiteľom pozemku ponúkli výkup pôdy, na ktorom stál ich rodinný dom, čím takmer prišli o strechu nad hlavou.

Vážení spoluobčania, dajte si pozor na takéto ponuky na odpredaj pôdy. Túto pôdu, ktorú vaši predkovia ťažko nadobudli, nechali na nej svoje mozole a svoj pot predsa nechcete darovať cudzím ľuďom. Zámerne hovorím darovať, lebo so serióznym predajom to nemá nič spoločné. Viem, že v dnešnej ťažkej dobe je každé euro dobré, ale pamätajte aj na svojich potomkov. Ak máte odložené ponuky od rôznych subjektov, skúste sa pozrieť na sumy, ktoré vám ponúkali pred niekoľkými rokmi a aké vám ponúkajú dnes. Aj keď sú to stále smiešne sumy, pozrite sa, ako sa zvýšili. Cena pôdy nikdy neklesne, na to pamätajte pri rozhodovaní o predaji. Ak predsa len o predaji rozmýšľate, alebo máte pochybnosti o serióznosti takýchto ponúk, zastavte sa na obecnom úrade, kde sú ochotní vám poradiť a pomôcť.

Milan Ježík

Urbár

Vážení členovia urbariátu a obyvatelia Veľkej Hradnej, onedlho sa skončí rok 2022, je čas obzrieť sa späť a zhodnotiť ho. Vzhľadom na predbežný výsledok hospodárenia ho môžeme považovať za úspešný. V máji sme zorganizovali valné zhromaždenie, na ktorom sa zúčastnilo osobne, alebo prostredníctvom splnomocnenia 155 členov, ktorí vlastnia takmer 67% podielov.

Členom, ktorí sa zúčastnili osobne, prípadne splnomocnili inú osobu k účasti, sa chcem týmto úprimne poďakovať, lebo prispeli k úspešnému priebehu valného zhromaždenia.

V letných mesiacoch sme zrealizovali plánovanú ťažbu v lesnom celku Patrovec v objeme 634 m^3 drevnej hmoty. Bola to posledná ťažba ešte z Programu starostlivosti o les na roky 2012-2021. V októbri bol schválený Program starostlivosti o les na roky 2022-2031. Máme predpísaný celkový objem ťažby cca 5.800 m^3, z toho výchovná ťažba je cca 2.800 m^3 a obnovná ťažba 3.000 m^3.

Klimatické zmeny, ako globálne otepľovanie a každoročné dlhé obdobia s deficitom zrážok a vysokými teplotami sa už podpisujú aj na postupne sa zhoršujúcom stave lesov na Slovensku. Výsledkom je vysychanie prameňov vody, potokov a riek. Hynie v nich život naviazaný na vodu, znižuje sa a vysychá úroda na poliach. Následne usychajú aj lesné porasty a vytvára sa riziko väčšieho výskytu lesných požiarov. Spoločnosť, médiá a väčšina politikov problémy lesov nechcú vidieť ani riešiť. Ešte si ani dobre neuvedomujeme stav, do ktorého sa dostávajú lesy na Slovensku.

V poslednom období boli majitelia poľnohospodárskej pôdy oslovovaní viacerými ponukami na jej odkúpenie. Je potrebné sa k týmto ponukám postaviť zodpovedne a nezbavovať sa pôdy zbytočne rýchlo, nakoľko jej cena a spoločenská hodnota sa bude iba zvyšovať. Na Slovensku, v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ, je cena ešte stále nízka. Odvíja sa samozrejme od bonity, umiestnenia a pod. Nárast jej hodnoty možno zdokumentovať aj na výške nájomného. Kým v roku 2012 sa pohybovalo nájomné za hektár na úrovni 10-15 eur, v tomto roku ponuky na prenájom oscilovali okolo 80-90 eur.

Pôdu sme zdedili po našich rodičoch a starých rodičoch, ktorí sa veľmi narobili, aby ju nadobudli a mohli si na nej dopestovať živobytie pre svoje rodiny. Aj z úcty k nim by sme sa mali k týmto ponukám stavať zdržanlivo a obozretne. To nemožno povedať o tých bývalých členoch urbariátu, ktorí už lacno predali svoje podiely. Je to viac ako 18 ha, z celkovej výmery 346,1415 ha pozemkového spoločenstva.

Želám členom urbariátu a všetkým obyvateľom Veľkej Hradnej pokojné a radostné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších a do roku 2023 hlavne veľa zdravia, šťastia, rodinnej pohody a Božieho požehnania.

Ing. Štefan Detko, predseda Urbariátu Veľká Hradná

Knihy

Na začiatku len názov, potom strany popísané slovami a znakmi, ktoré do seba zapadajú ako skladačka. A môže sa začať rozvíjať celé klbko príbehu, ktorý si niekto pre nás pripravil. O čom hovorím? O knihe. Čarovnom predmete, ktorý určite aspoň raz našiel miesto aj v našom živote. Prečo len raz? Väčšina mladých ľudí totiž dáva prednosť internetu, či televízii. Ale aj to je predsa istý druh knihy, len inak podaný.No nie? S tým ale celkom nesúhlasím.

Kniha je niečo, čo nám otvára dvere do sveta fantázie už niekoľko storočí. Je to kúsok z histórie, ktorá nám predostiera množstvo osudov, či vymyslených príbehov. Každá kniha nám ponúkne niečo iné, a práve tým je zaujímavá a nenahraditeľná. A prečo nie internet či televízia? Myslím si, že kniha má oveľa väčšie čaro a vie nám umožniť aspoň trochu nahliadnuť do sveta fantázie, zatiaľ čo sledovaním televízie si toho už veľa nepredstavíme, keďže nám to naservírujú ako na striebornej tácke.
A je to veľká škoda, že práve moderné prostriedky pomaly vytláčajú knihu z nášho života. Ešte teraz si pamätám, ktorú knihu som čítala ako prvú s baterkou pod perinou. Ale čo som sledovala v televízii, keď som mala desať rokov? Netuším! A práve v tomto je ten rozdiel.
Aká je moja najobľúbenejšia kniha? Ťažká otázka. Zatiaľ som nenašla knihu, ktorá by mi učarovala natoľko, že by som o nej mohla hrdo vyhlásiť: „Tak, táto je tá pravá!“

Pre mňa má cenu každá kniha, lebo je vždy niečím iná, ako tie ostatné. Či už je to encyklopédia alebo historický román. Z jednej sa dozviete fakty, ktoré už nezmeníte, no tá druhá vám dovolí ponoriť sa do sveta, kde je dovolené všetko. Do sveta fantázie, inej krajiny, iných ľudí! Jedine kniha hovorí jedinou rečou, rečou pera.

A to je podľa mňa na tom to najúžasnejšie. V knihe sa nám vynorí svet, ktorý nám nikto neskreslí, neupraví; je taký, ako si ho predstavíme my sami.

Stačí zatvoriť oči a povoliť uzdu fantázii. Staneme sa svedkami lásky, bohatstva, ale aj chudoby, šťastia, ale aj utrpenia. Kniha je malý poklad a je len na nás, či si ho ochránime, alebo necháme stratiť.

Verím, že niečo také sa nestane. Že bude vždy existovať zopár ľudí, ktorí ho budú opatrovať a dávať pozor, aby nikdy nevymizol z nášho života, a aby ho úplne nenahradili moderné prostriedky, ku ktorým sa utiekame čoraz častejšie.
Dúfam.

Aj naša Obec Veľká Hradná má pomerne pekne a dobre vybudovanú knižnicu. Len je na škodu, že ju v posledných rokoch navštívilo menej čitateľov, hlavne z radov detí, ako bolo v minulých rokoch. Pandémia sa podpísala i v tejto oblasti.

Knižničný fond našej obecnej knižnice tvorí 5 796 knižničných jednotiek, z toho:
- odbornej literatúry pre deti 398
- krásnej literatúry pre deti 1 783
- odbornej literatúry pre dospelých 535
- krásnej literatúry pre dospelých 3080 knižničných jednotiek.

Ročný prírastok v roku 2021 činil 86 knižničných jednotiek, a to kúpou z rozpočtu obce vo výške 700 eur.

V roku 2021 využívalo služby knižnice 79 aktívnych používateľov, z toho detí do 15 rokov je len 27 aktívnych používateľov.

Vypožičaných kníh v minulom roku bolo 991, z toho pre dospelých 778 a pre deti 213 kníh.

Výpožičné dni v našej knižnici sú:

pondelok od 15,30 - 17,30 hod.
štvrtok od 15,30 - 17,30 hod.

Mária Ježíková, knihovníčka obce

Spočítané, rozhodnuté

Je po voľbách. Hlasy sú odovzdané, starosta a poslanci sú zvolení. V sobotu 29. októbra 2022 viedli naše kroky opäť k volebným urnám, aby sme využili svoje občianske právo. Hojnou účasťou sme jasne prejavili záujem o našu obec a veci verejné. V komunálnych voľbách sme zvolili starostu a poslancov, ktorí sa budú počas najbližších štyroch rokov starať o rozvoj našej obce podľa najlepšieho vedomia a svedomia, aby život v nej bol krajší, spokojnejší, aby dedina prosperovala, rozvíjala sa a modernizovala. Veríme, že všetci, ktorí dostali od občanov dôveru nesklamú a že sa aktívnym prístupom budú snažiť plniť si svoje poslanecké povinnosti. Svojou odbornosťou a zanietením budú naplňať predstavy pre vytváranie kvalitnejšieho života v našej obci, riešiť vzniknuté problémy a pripravovať podmienky pre ďalší rozvoj a krajšie nažívanie budúcich generácií.

Práca starostu je určite ťažká. Je to úloha zaväzujúca, ktorá stále prináša nové problémy a požiadavky.
Mnohí čakajú, že všetky pozitívne zmeny sa uskutočnia zo dňa na deň. Je veľa vecí, ktoré treba riešiť, ktoré bijú na poplach. Spolupráca starostu s poslancami by mala byť úplnou samozrejmosťou a mala by tvoriť jeden zo základných pilierov podpory pri napredovaní obce.

Prispejme aj my k zveľaďovaniu a rozvoju tohto krásneho kúta zeme ak nie manuálne, tak aspoň dobrým nápadom, postrehom či myšlienkou. Aj takouto formou uľahčíme prácu zvoleným zástupcom.
Zaželajme novému vedeniu našej obce veľa úspechov v ich neľahkej a náročnej práci, zdravie a pevné nervy.

Anna Kňazeová

Vianoce sviatky pokoja, nádeje a lásky

Ochladilo sa a vzduch je mrazivo ostrý. Sneh už vyzdobil všetky vrchy a stráne.
Prišla zima a s ňou dychtivo očakávané Vianoce. Štedrovečerný stôl je pripravený. Na ňom blčí sviečka a stará biblia leží otvorená. V rohu izby na seba púta pozornosť vyzdobený stromček a pod ním darčeky. Najkrajším darčekom pre nás a našich najbližších však je, keď sú všetci spolu, sú šťastní a zdraví. Ako roky pribúdajú, čoraz viac si uvedomujeme, že najdôležitejšie na Vianociach je to, ako ich prežívame v srdci. Keď v ňom necítime pokoj a lásku, vtedy nepomôže ani najkrajší stromček a drahé dary.

Vianoce svojím čarom a podmanivou zimnou atmosférou, s krajinou pokrytou vločkami snehu, sú najromantickejšou časťou kalendára. Spomeňme hoci len prípravy na ne, roráty v advente s mnohými zvykmi a obyčajmi, adventný veniec so štyrmi sviecami alebo rozožatá sviečka v obloku, ktorá blikoce do tmy, aby vraj Panna Mária s Jozefom našli dobrých ľudí, ktorí ich prichýlia.

Ako dedičstvo našich otcov sa nám zachovali mnohé zvyky, vianočné pobožnosti pri jasličkách, zavieranie starého roka na Silvestra so štatistikou narodených a zomrelých. Osobitnou kapitolou v tomto odkaze sú betlehemy. Sú to naozajstné umelecké výtvory ľudských rúk, ktoré sa snažili do dreva či kameňa vpísať betlehemskú udalosť ako o nej počúvame na polnočnej.

Aká zaujímavá a drahá je táto časť roka, pretože je poznačená spomienkou na našich starých otcov a mamy, ktorí spolu s nami slávili jeho kolobeh. Vodievali nás na prvé roráty, dvíhali nás k jasličkám, aby sme videli novonarodené dieťa, odovzdali nám zvyky a obyčaje, ktoré si ctíme ako pamiatku po nich a vzácne dedičstvo.

Posolstvo pokoja svätej noci sa ponúka všetkým ľuďom na Zemi. Nekladie žiadne hranice. Pozýva nás spolu s mudrcmi z Východu a s pastiermi pokľaknúť v Božej láske k Božiemu dieťaťu narodenému v chudobných jasliach. Prosme ho, aby naše srdcia prehrial duchom vianočnej lásky a krásy a naplnil ich nádejou, že prekonáme a zbavíme sa nebezpečnej pandémie, ktorá zasiahla celý svet a číha na každom kroku nášho života.

Anna Kňazeová

Detská folklórna skupina Jarabinka

Jarabina je veľmi krásny strom. Koncom jari v tuhozelenom liste zakvitne bielou voňavou kystkou (kystka = strapec kvetov). V zime, keď všetko zakryje sneh, visia z jej haluzí strapce červených plodov. Prilietajú hýle, drozdy a iné vtáčatá, aby sa obživili na jej daroch. Je krásna a štedrá. Dá všetko, čo má.

Toľko slová spisovateľa Ľuda Ondrejova.

Pri čítaní tohto článku s mojimi žiakmi mi hlavou prebehla myšlienka, že sa veru na ten krásny užitočný strom naša Jarabinka podobá. Či neobjavíme na halúzkach Jarabinky *„visiace strapce“* talentov detí v podobe ich speváckych, tanečných, či muzikantských zručností? Či *„neprilietajú“* mnohí *„hladní po zážitku z krásy folklóru“ a neživia sa jej darmi?* Či neposkočili vaše srdcia radosťou, keď uvideli na párovej veselici našich mladých *„Jarabinkáčov“* v krásnych nových krojoch? Mnohí mi iste dajú za pravdu a tešia sa, sú hrdí, keď uvidia svoju dcéru, syna, vnuka, či vnučku na javisku v krásnom odeve predvádzať zvyklosti, spev, či tanec, ktoré právom zaraďujeme do nehmotných hodnôt nášho kultúrneho dedičstva.

Ľudia dneška málo pamätajú na svoju kultúrnu identitu, pretechnizovaný svet ich núti uznávať hodnoty, ktoré sa často nezhodujú s morálkou alebo dobrými mravmi. Na človeka útočí prostredníctvom médií a sociálnych sietí toľko podnetov, že častokrát nevie vyselektovať to podstatné a hodnotné. Kríza morálky potom vedie k nenávisti, chudobe, vojnám...

V minulosti boli ľudia s folklórom spätí neustále, žili ním. Kalendárny folklór (napr. svadby, vianočné, fašiangové, jarné zvyky...) a obrady (napr. krstinové piesne, svadobná odobierka, fašiangové pochôdzky, vynášanie Moreny, tiež i magické praktiky, modlitby...) fungovali vo vzájomnom prepojení. Prevažná časť kalendárneho obradového folklóru súvisela s pochôdzkami a plnila okrem iných najmä komunikatívnu funkciu. Vzhľadom na nerovnomerný vývin ľudovej kultúry bol výskyt obradového folklóru výrazne regionálne a lokálne diferencovaný. Preto dôležitú úlohu pri jeho zachovaní zohrávajú dedinské folklórne skupiny a folklórne súbory. Dnes už mnohí, najmä mladí ľudia, nemajú príležitosť oboznámiť sa so zvykmi a tradíciami svojich predkov.

Detská folklórna skupina Jarabinka je miestna neprofesionálna umelecká skupina, ktorej zriaďovateľom je Obec Veľká Hradná. Jej zriadenie schválilo Obecné zastupiteľstvo vo Veľkej Hradnej v decembri roku 2017. Základným účelom a predmetom jej činnosť je pôsobenie v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru a v oblasti starostlivosti o tradičnú ľudovú kultúru miestneho regiónu a Slovenska. V rámci svojho predmetu činnosti plní najmä tieto úlohy: zachováva a prezentuje staršie i súčasné prejavy tradičnej ľudovej kultúry miestneho regiónu a Slovenska, vytvára folklórne prejavy, verejne predvádza umelecké, výchovné a vzdelávacie programy, organizuje kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré propagujú jej činnosť a ktoré sú zamerané na ochranu, šírenie a propagáciu tradičnej ľudovej kultúry, vyrába scénické dekorácie a kostýmy pre vlastnú umeleckú činnosť.

Prakticky začala Jarabinka fungovať vo februári roku 2018, a to v tanečnej a hudobnej zložke, postupom času vznikla aj spevácka skupina dievčat. Momentálne má 24 členov (speváckotanečná zložka), ktorých pri vystúpeniach sprevádza ľudová hudba s piatimi členmi. V máji tohto roku vznikla v ZŠ s MŠ aj prípravka DFSk, ktorú vo forme folklórneho krúžku navštevuje 20 detí. Od začiatku tohto školského roku DFSk Jarabinka spolupracuje aj s tanečnou pedagogičkou zo Súkromnej základnej umeleckej školy v Trenčianskych Tepliciach.

Od svojho vzniku sa Jarabinka prezentuje na verejnosti, t. j. účinkuje pri všetkých kultúrnych udalostiach obce Veľká Hradná, napr. stavanie mája, Fašiangy, oslavy 1. písomnej zmienky o obci, Deň matiek, mesiac úcty k starším a iné. Pravidelne obec reprezentuje na Kultúrnych slávnostiach združenia obcí mikroregiónu Machnáč Inovec, ktoré sa v tomto roku konali v susednej Svinnej. Viackrát vystupovala v Malej Hradnej, tento rok účinkovala aj na slávnostnom krste publikácie o Trenčianskych Miticiach.

Činnosť Jarabinky bola síce kvôli prísnym opatreniam súvisiacim s pandémiou koronavírusu načas prerušená, je však potešujúce, že napriek tomu pracuje a rozvíja sa i naďalej. Materiálne a finančné prostriedky získava z príspevkov rodičov a iných darcov, zo zisku z organizovania párových veselíc, podporuje ju aj jej zriaďovateľ obec Veľká Hradná. Nakoľko sa v našej obci zachovalo veľmi málo tradičných krojov, od začiatku činnosti skupiny je jedným z jej cieľov i ušitie krojových odevov pre jej členov. V decembri 2021 počas vianočného vystúpenia sa v nových folklórnych odevoch predstavili starší chlapci, v júni 2022 účastníkov párovej veselice očarili novými rubášmi a zásterami aj naše dievčatá. Prvé folklórne odevy v minulosti zhotovili mamičky a babičky detí z Jarabinky, nové krojové súčiastky podľa vzoru tradičného kroja šije deťom pani Černová z Trenčína. Výroba tradičných odevov je finančne, materiálovo aj časovo veľmi náročná.

Pre lepšiu predstavu: základné súčiastky mužského kroja sú: košeľa, nohavice, lajblík, čižmy, klobúk. Ženský kroj pozostáva z rukávcov, rubáša, spodnice, zástere, tkanice, čižiem. Chlapci zatiaľ nemajú lajblíky, čižmy a klobúky, dievčatám chýbajú rukávce, tkanice i čižmy.

Milé deti, členovia Jarabinky, patrí vám veľká vďaka, že prichádzate na nácviky Jarabinky, aj keď sa vám častokrát nechce. Vážení rodičia, starí rodičia, ďakujem, že svoje deti posielate do našej folklórnej skupiny a aj vy sami pomáhate pri jej aktivitách. Pán starosta, ďakujem za poskytovanie priestorov i finančnú podporu. Páni šoféri,vďaka aj vám, že nás vozíte na vystúpenia. Samozrejme, úprimná vďaka vám, muzikanti, ktorí nás sprevádzate hudbou a chlapi z Jarabiny, ktorí nás svojím nenapodobiteľným spevom sprevádzate a spoluúčinkujete v našich aktivitách. Sabínka, naša tanečná pedagogička, aj tebe srdečná vďaka za všetky rady a usmernenia. Ďakujem aj riaditeľovi školy Ing. Milanovi Moravčíkovi za to, že v priestoroch školy môžeme nacvičovať s menšími deťmi. Bez vás všetkých by sme neboli tým, kým sme. Všetci ostatní priaznivci, ktorých som nemenovala, ďakujem vám za podporu, potlesk a priazeň alebo akúkoľvek inú pomoc. Budeme sa tešiť na stretnutie s vami pri ďalších našich vystúpeniach.

Všetkým priaznivcom folklóru aj všetkým občanom prajem pokojné a požehnané Vianočné sviatky.

Mgr. Eva Bočáková
vedúca DFSk Jarabinka

Jarabina

Jarabina - spevácke zoskupenie chlapov, nie úplne najmladších vekom, ale mladých zápalom pre hudbu, mladých radosťou zo spevu a mladých z potešenia rozdávať ľuďom radosť.
Naše úplne prvé vystúpenie sa datuje do roku 1989, keď sme ako mladí muži vystúpili na oslavách 660. výročia prvej písomnej zmienky o obci Veľká Hradná. Potom sme si na pár rokov dali „umeleckú pauzu“ a vystúpili v roku 2009 na oslavách 680. výročia obce. Opäť nasledovala prestávka a vystúpili sme na podnet Evky Bočákovej na jasličkovej pobožnosti v roku 2016.

V roku 2017 vznikla detská folklórna skupina Jarabinka, kde účinkujú naše deti, inšpirovali sme sa jej názvom a dali sme si názov Jarabina. Potom sme si povedali, že je škoda čakať ďalšie roky a začali sme vystupovať na rôznych podujatiach v našej obci.

Toto je krátka história, ale venujme sa radšej prítomnosti. Sme chlapi, ktorí vyrastali pri speve.Už ako mladí sme počúvali spev pri každej príležitosti. Spievalo sa všade, v kostole, na svadbe, zábave, na výlete, v autobuse na ceste z futbalu a samozrejme aj v krčme. Ako mládenci sme odspievali nejednu zábavu, vystrájanie kamarátov na vojnu, rozlúčku so slobodou. Veľkonočný pondelok sme odspievali od krčmára „Bennára“ až po bytovky. A keď zostali sily, zaspievali sme aj dubovským dievčatám.

Spev bol súčasťou života a ľudia spievali radi. Teraz je to iné, spieva sa oveľa menej. To by sme chceli zmeniť, ukázať mladším, aké pekné pesničky sa u nás spievali a starším pripomenúť časy ich mladosti. Nechceme sa hrať na záchrancov ľudovej hudby v regióne, nemáme ambície účinkovať v širokom okolí. Neusilujeme sa o počet lajkov a sledovateľov na sociálnych sieťach. Chceme ukázať ľuďom krásu ľudovej pesničky, radosť zo spevu, radosť z príjemných posedení s priateľmi. Boli by sme veľmi radi, keby naše rady rozšírili aj mladší muži a chlapci. Prosím, nebojte sa, príďte to vyskúšať a okúsiť tú radosť, keď vám ľudia zatlieskajú a sú potešení.

Momentálne vystupujeme v tomto zložení: bratia Lobotkovci (Štefan, Milan, Ľuboš a Ivan), Danko Lobotka, Peter Kováč, Dušan Masár, Ľubo Guňovský, Milan Ježík ml. a Milan Ježík st. Budeme naozaj veľmi radi, keď sa tento zoznam rozšíri.
Na záver by som chcel pridať osobný odkaz ostatným kolegom zo speváckej skupiny Jarabina: „Chlapi, je mi veľkou cťou patriť medzi vás. Teším sa na každú skúšku, na každé vystúpenie a dúfam, že naša spolupráca bude trvať ešte veľmi dlho. Ďakujem.“

Milan Ježík

Voda!

Voda je základ života. Táto tekutina bez farby, vône a zápachu je elixírom života, bez ktorého by človek neprežil ani tri dni. Okrem toho má mnoho ďalších blahodarných účinkov na telo, myseľ a dušu. Z vody sme všetci stvorení. Už od nepamäti vieme, že bez vody nie je život. To, že doma pustíme kohútik a voda tečie, nie je všade a u každého samozrejmosťou.

Naša obec je zásobovaná vodou z celoobecného vodovodu, z prameňov, ktoré sú zachytené v Považskom Inovci. Naši rodičia a starí rodičia sa niekoľko rokov snažili o to, aby do našej obce dotiahli vodu pre existenciu ďalších generácií svojich potomkov.

Tak ako všetko, aj náš vodovod si vyžaduje opravy a údržby. Zúčastnili sme sa na takejto spoločnej brigáde na Jame a budeme v tom pokračovať. Urobili sme kus poctivej práce na oplotení prameňov a vyčistení od náletových drevín. Utužili a prehĺbili sa medzi chlapmi priateľstvá a zapojili sa aj naši noví občania. Mať vodu v obci, základná myšlienka našich predkov, týmto stále žije a som veľmi rád, že to nie je našim občanom ľahostajné. Ďakujem veľmi pekne všetkým, ktorí sa zúčastnili brigády a zároveň pozývam všetkých, ktorí by sa v budúcnosti chceli zapojiť do ďalších aktivít spojených s opravou a údržbou nášho vodovodu.

Ing. Pavol Ježík

Činnosť mladých hasičov

Založenie Zemskej hasičskej jednoty v našej obci sa datuje od 1. mája 1927. Odvtedy sa vystriedalo veľa hasičských družstiev mužov a žien, ale až v roku 1983 začalo súťažiť aj družstvo detí, kedy pán Jozef Hilčík založil Kolektív mladých požiarnikov. Vtedy sme ani netušili, aké máme športovo talentované deti.

Po 2. mieste na krajskom kole hry Plameň 84 sme na celoslovenských branných hrách v Tatranskej Lomnici v disciplíne požiarny útok s vodou obsadili 3. miesto. O rok neskôr na celoštátnom kole hry v Slavičíne sme vyhrali a kvalifikovali sa reprezentovať ČSSR na medzinárodnú súťaž socialistických krajín mladých požiarnikov v Maďarsku a v roku 1986 vo Svite po kvalifikácii i na 6. medzinárodnú súťaž CTIF MP v Havlíčkovom Brode.

Vybrali sme sa reprezentovať ČSSR v súťaži CTIF, na ktorej sme excelovali v oboch disciplínach a v konkurencii 26 družstiev zo 14 európskych krajín zvíťazili.

Celkovo sme sa zúčastnili na piatich celoštátnych kolách hry Plameň, kde okrem 1. miesta sme obsadili dvakrát tretie a dvakrát štvrté miesto. Potom sme sa z rôznych príčin 25 rokov odmlčali a teraz skúšame šťastie znova, oprášiť a zapísať do povedomia obec „Veľká Hradná“.

Opätovné začiatky Kolektívu mladých hasičov boli veľmi ťažké, presvedčiť kompetentných ľudí, že to naozaj myslím vážne, niekedy nadľudské. Užil som si veľa posmeškov a osobných urážok, ale myslím si, že som dokázal, čo som povedal vo februári 2017 na výročnej schôdzi DHZ „vytiahnuť deti od počítačov a keď sa bude dať, dobre reprezentovať obec Veľká Hradná“.

Veľmi nám pomohla a podržala nás vtedajšia starostka pani Anna Petríková, bez jej pomoci by sme neboli tam, kde momentálne sme, medzi najlepšími na Slovensku. Na prvej súťaži v Ivanovciach sa z nás smiali a dnes nám každý uznanlivo podáva ruku.

Na začiatku roka 2022 po uvoľnení pandemických opatrení sme začali trénovať požiarny útok CTIF v areáli starej školy a štafetu 400 m s prekážkami na hornom ihrisku, kde sme nacvičovali aj požiarny útok s vodou. Do Motešíc 21. mája na okresné kolo hry Plameň sme išli dobre naladení, vyhrali sme všetky tri disciplíny a najviac som bol prekvapený, keď sme po skončení súťaže dostali pozvánku na krajské kolo do Opatovej za 6 týždňov. Požičal som si z Krajského výboru ZPO na tri týždne tunel i hadice na požiarny útok CTIF a začali sme vážne trénovať na hornom ihrisku, skracovať čas sekundu po sekunde. Ďalšie tri týždne sme sa venovali na dolnom ihrisku štafete 400 m s prekážkami a hlavne štafetovým odovzdávkam. Posledný týždeň pred súťažou sme trénovali dvojfázovo. V Opatovej sme excelovali v disciplínach CTIF, chalani sa doslova prekonávali. Požiarny útok s vodou sme počas prípravy na krajské kolo prakticky netrénovali a aj tak sme dopadli, v poli porazených.

Počas prípravy na celoštátne kolohry Plameň do Hurbanova sme už iba „dolaďovali“ detaily jednotlivých disciplín. V piatok ráno sme nasadli do autobusu a nabrali smer Hurbanovo. Bola obrovská

horúčava, do rána búrka a v sobotu veľmi silný vietor. V popoludňajších požiarnych útokoch s vodou sa nám podarilo ukoristiť veľmi dobré 3. miesto. V sobotu v súťažných disciplínach CTIF sme v prvých pokusoch prekonávali veľkú zodpovednosť a dôležitosť samotnej súťaže. V druhých pokusoch sme sa zlepšili o 11 sekúnd a vybojovali sme si vynikajúce 2. miesto, iba 0,69 sekundy za prvým družstvom, čo je tretí najlepší výsledok Kolektívu mladých hasičov v histórii. Celkovo sme sa oproti okresnému kolu zlepšili o 40 sekúnd.

O obrovský úspech i výbornú reprezentáciu obce v rámci Slovenska sa zaslúžili Jozef Beňo, Samuel Guňovský, Tomáš Kováč, Gabriel Križan, Kristián Ježík, Ondrej Ježík, Radovan Ježík, Samuel Ježík, Tomáš Ježík, Daniel Lobotka, René Lobotka, Andrej Matejík, Matej Oravec a Mário Salaba.

16. júla sme sa zúčastnili v Ivanovciach 4. ročníka nočnej pohárovej súťaže mladých hasičov o pohár starostky s dvoma kolektívmi mladých hasičov a obsadili sme celkovo 4. a 5. miesto už aj s nastupujúcou generáciou.

Na oslavách 100 rokov založenia Zemskej hasičskej jednoty v Trenčíne 6. augusta „detičky z Veľkej Hradnej“ na pozvanie usporiadateľov vykonali po siedmich hodinách čakania ukážku požiarneho útoku s vodou na Mierovom námestí.

Veľký úspech mladých hasičov prilákal množstvo detí a na branný pretek 1. októbra do Ivanoviec sme postavili štyri päťčlenné družstvá, jedno v kategórii „dievčat“ a tri „chlapcov“. Najlepšie na 2. mieste skončili dievčatá, chlapci obsadili 3., 4. a 5. miesto. Myslím si, že mená: Terezka Apolenová, Ninka Guňovská, Editka Ježíková, Lenka Ježíková, Sárka Petríková, Tomáš Gallo, Matúš Guňovský, Karol Ježík, Martin Konta, Mateo Korčok, Tomáš Masár, Matúš Reingraber budeme ešte počuť len v tom najlepšom.

18. júna sme sa zúčastnili po 27 rokoch okresného kola dorastencov v Trenčianskej Turnej, kde sme obsadili 2. miesto. Obec reprezentovali Mário Salaba, Tomáš Kováč, Tomáš Ježík, Daniel Lobotka, Dominik Petrík, Adam Ježík, Boris Ježík, Oliver Lobotka a Mário Varhaník.

Chcel by som sa poďakovať súťažiacim za výborné výkony a vzornú reprezentáciu obce Veľká Hradná. Rodičom i príbuzným za trpezlivosť a mohutné povzbudzovanie na každej súťaži. Urbariátu za finančnú pomoc na celoštátne kolo, Poľovníckemu združeniu za poskytnutý materiál, Telovýchovnej jednote za poskytnutie priestorov na trénovanie, pracovníkom obecného úradu na čele so starostom, a nakoniec šoférom, že nás v zdraví doviezli domov.

Na záver mi dovoľte aj v mene členov Kolektívu mladých hasičov popriať Vám príjemné prežitie vianočných sviatkov, bohatého Ježiška, veľa darčekov pod stromček a všetko najlepšie v novom roku, veľa zdravia, šťastia a lásky, na zdravie.

Emil Filko, vedúci Kolektívu mladých hasičov

Dobrovoľní hasiči

Rok 2022 sme zahájili výročnou členskou schôdzou, na ktorej sme si zvolili výbor na nasledujúce štyri roky.

Dňa 18.6.2022 sa v Trenčianskej Turnej konala previerka pripravenosti Trenčianskeho okresu, ktorá sa skladala z požiarneho útoku a štafety 8 x 50 m. Súťaže sa zúčastnilo družstvo žien, na ktorej obsadili pekné 3. miesto.

Dňa 6.8.2022sa v Trenčíne konala oslava 100. výročia založenia Zemskej hasičskej jednoty (ZHJ) na Slovensku a DPO Slovenskej republiky. Osláv sa zúčastnilo niekoľko stoviek hasičov zo Slovenska, ale aj z okolitých štátov. Začínalo sa ráno svätou omšou v Piaristickom kostole, pokračoval slávnostný pochod od hotela Elizabeth na Mierové námestie, kde sa z tribúny prítomným hasičom prihovoril župan p. Baška, prezident DPO SR p. Ceľuch, prezident HaZZ p. Mikulášek, primátori blízkych miest a iní pozvaní hostia. Nasledovala spanilá jazda hasičskej techniky mesto ma ukážky požiarneho útoku historickými ručnými striekačkami. Našu organizáciu na tejto akcii reprezentovali štyria členovia.

Dňa 29.8.2022 sa v Neporadzi konalo taktické cvičenie, ktoré sa organizuje každoročne v rámci nášho okrsku. Jedná sa o simulovaný požiar v nedostupnom teréne. Cieľom tohoto cvičenia je vyskúšať si koordináciu, pripravenosť a spoluprácu medzi jednotlivými DHZ navzájom. Cvičenia sa zúčastnili DHZ Trenčianske Jastrabie, Dubodiel, Veľká Hradná, Svinná, Bobot, Motešice, Trenčianske Mitice, Neporadza a vytvorilo sa približne 400 m dopravného vedenia.

Toto taktické cvičenie sa prvýkrát uskutočnilo v roku 2014 na Patrovci. Dúfam, že v tejto aktivite budeme ako okrsok pokračovať aj naďalej.

Ako každú rodine, ani tú našu hasičskú neobchádzajú smutné udalosti. Dňa 2.1.2022 nás navždy opustil náš člen Jozef Kováčik. Členom DHZ bol 52 rokov.
Česť jeho pamiatke!

V závere chcem poďakovať všetkým dobrovoľným hasičom za ich obetavú prácu a spoluobčanom za podporu.

Mária Masárová

Stretnutie víťazných kolektívov mladých požiarnikov a hasičov

25. júla 2022 uplynulo neuveriteľných 35 rokov od nášho veľkého víťazstva na VI. Medzinárodnej súťaži CTIF MP v Havlíčkovom Brode v roku 1987.

Členovia Kolektívu mladých požiarnikov: Peter Beňo, Jozef Ježík veliteľ, Peter Ježík, Rastislav Ježík, Martin Konta, Karol Kováč, Marián Masár, Ľudovít Országh, Miloš Petrík a Jozef Varhaník sa zlatými písmenami zapísali do histórie DHZ Veľká Hradná i ZPO Československej socialistickej republiky. S kolektívom sa ešte pripravovali Martin Kováč, Dušan Kyjac, Marian Lobotka a Marian Michalička.

Dňa 20. augusta 2022 sme usporiadali stretnutie terajšieho Kolektívu mladých hasičov s rodičmi i „veteránov“ zo súťaže v Havlíčkovom Brode s manželkami i s vtedajším atletickým trénerom Jaroslavom Litványim. Po slávnostnom prípitku v príjemnej atmosfére pri guláši, čapovanom pivku, kofole i moravských koláčoch a oškvarkových pagáčoch sa spomínalo na tréningy, sústredenia i dosiahnuté výkony.

Najväčší úspech i ohlas malo premietanie videa z celoštátneho kola v Hurbanove a čítanie jednotlivých statí o súťaži zo spravodajov z medzinárodnej súťaže CTIF. Dobrú náladu nenarušil ani vytrvalý dážď.

Odkaz nastupujúcej generácii znie: „treba vytrvalo i usilovne trénovať a pri troche šťastia sa dá aj zvíťaziť“.

Emil Filko

Zoznam narodených a zosnulých v rokoch 2020 až 2022

Rok 2020

narodilo sa 8 detí:
Eliáš Laššo, Júlia Petríková, Vivien Šišovská, Emily Masárová, Stela Masárová, Juraj Petrík, Katarína Ježíková, Lukas Nemčík

zomreli 4 občania:
Viera Ježíková, Gregor Ježík, Františka Gago Hilčíková, Anton Kachlár

Rok 2021

narodilo sa 8 detí:
Klára Dubovská, Nikola Szabová, Samuel Sidor, Júlia Vondrová, Eliška Ježíková, Kamil Gábor, Juraj Beňo, Timea Sedláčková

zomrelo 12 občanov:
Juliana Tretinárová, Agneša Kontová, Vladimír Michalička, Anton Petrík, Štefan Baco, Jozef Chovanec, Ervín Ježík, František Guňovský, Martin Konta, František Kováč, Anna Šanková, Ľuboš Kyselica

Rok 2022

narodilo sa 7 detí:
Martin Pavlov, Veronika Vlková, Roman Talian, Rebecca Štullerová, Lea Kolmanová, Kamil Lamačka, Olívia Petríková

zomrelo 6 občanov:
Jozef Kováčik, Ing. Mária Labajová, Františka Lobotková, Marta Masárová, František Detko, Stanislav Petrík

Večná téma - odpady

Odpady sú témou, ktorá v našom živote rezonuje už mnoho rokov a určite aj stále rezonovať bude. S rozvojom spoločnosti, s vyššou ekonomickou výkonnosťou a v súvislosti so zvyšovaním počtu obyvateľov dochádza k rastu spotreby u ľudí, čo nevyhnutne vedie aj k zvyšovaniu množstva vytvoreného odpadu. Jednoducho povedané: čím sú vyššie príjmy domácností, tým si môžu dovoliť nakupovať viac výrobkov a služieb, tým vzniká a hromadí sa aj viac odpadu. Ale dokedy sa dá ísť touto cestou? Dokým nás odpad nepohltí?

Všetci chápeme, že nie je možné donekonečna odpad iba hromadiť a budúcim generáciám zanechať hory a moria odpadu. Mnohé organizácie a jednotlivci už dlho bijú na poplach a upozorňujú na nevyhnutnosť znižovania množstva vytvoreného odpadu a recyklácie odpadu. Návodov je viacero: neplytvať jedlom, nepoužívať zbytočné obaly, obmedziť používanie plastov, opätovne použiť alebo opraviť namiesto likvidácie, nakupovať bez obalov, triediť odpad, či kompostovať.

Ako sa k tomu postavíme my? Každý z nás môžeme k zlepšeniu situácie prispieť svojou troškou. Rozumne nakupovať, rozumne nakladať s odpadom, recyklovať, separovať... V našej obci už dlhé roky separujeme viac zložiek odpadov, no stále sa dá urobiť ešte niečo viac. Verte, je to veľmi dôležité, a môže to byť čoskoro otázka prežitia.

Okrem toho, že hromadíme množstvo odpadu, nás tento stojí aj nemalé peniaze. Každoročné zvyšovanie cien za odvoz a uskladnenie komunálneho odpadu sa prejavuje v zvyšovaní poplatku za komunálny odpad. Kým napríklad v roku 2016 bol v našej obci ročný poplatok za komunálny odpad vo výške 18 Eur za osobu, v roku 2022 to bolo 26 Eur, a pre rok 2023 to bude už 32 Eur. Ani to však nie je dosť, obec každoročne zo svojho rozpočtu dopláca na pokrytie výdavkov spojených s odpadovým hospodárstvom, hoci podľa zákona znášať náklady na činnosti nakladania s odpadom a činnosti k nim smerujúcich je povinný držiteľ odpadu. Tým, že obec dopláca na odpad vytvorený jej obyvateľmi či návštevníkmi, prichádza o peniaze, ktoré by mohla venovať niekde inde: na svoj rozvoj, kultúru, šport, úpravu verejných priestranstiev.

Zdá sa nám, že platíme za odpad veľa, ale musíme pochopiť, že to bude stále viac a viac. Prispievame k tomu my sami a čiastočne k tomu prispieva aj štát tým, aké podmienky stanovuje pre odpadové hospodárstvo. Napríklad stanovil podmienku zbierať biologicky rozložiteľný kuchynský odpad. Našťastie sa našej obci (v rámci mikroregiónu Machnáč-Inovec) podarilo zabezpečiť pre všetky rodinné domy kompostéry, a tým túto podmienku splniť. Z nariadení vlády a záväzkov Európskej únie od 1. januára 2023 bude systém triedeného odpadu v našej obci nasledovný: odpad budú občania vykladať v čase vývozu (podľa harmonogramu vývozov) pred svoje rodinné domy. Papier v krabiciach alebo zaviazaných balíkoch. Do jedného žltého igelitového vreca bude občan zberať 3 komodity: plasty, plechovky, tetrapaky. Sklo budeme zbierať rovnakým spôsobom ako doteraz do veľkých kontajnerov.

Vieme, že ide o nesystémové kroky, ale napĺňame legislatívu státu. Ďalej štát prikázuje povinnú úpravu zmesového komunálneho odpadu pred jeho zneškodnením na skládkach. Zatiaľ bola účinnosť tohto nariadenia odložená, ale aj toto čoskoro prispeje k zvyšovaniu poplatkov za odpad. Takže jedinou cestou je snaha o znižovanie množstva vytvoreného odpadu. Ako uvádzajú odborníci, predchádzanie vzniku odpadov, ich opätovné použitie a recyklácia je nevyhnutnosťou pre zachovanie zdravého životného prostredia pre budúce generácie ľudstva.

Ing. Pavol Ježík, Ing. Jana Masárová, PhD.

Atletika

Od prvého októbra 2022 začal v našej obci pôsobiť atletický klub AK DUKLA Trenčín pod vedením bývalých úspešných reprezentantov Antona a Moniky Kučmínových. Vďaka podpore a spolupráci s obcou sa postupne začlenilo 27 členov a veríme, že časom aj budúcich reprezentantov SR. Chceli by sme poďakovať všetkým športovcom za ich húževnatosť, ktorú zatiaľ dokazujú na tréningoch.

Každého, kto má záujem, radi privítame na našich tréningoch vždy v pondelok a piatok o 16 hodine. V prípade otázok nás kontaktujte na tel. 0917 705 042.

Fašiangová výzva

Milí čitatelia.
Aj keď teraz slávime vianočné sviatky a nový rok, či chceme alebo nechceme, musíme sa aj v predstihu pripraviť na niektoré akcie v budúcom roku. Konkrétne mám na mysli pochovávanie basy a s tým spojené delenie kravy. Dlhšia prestávka spôsobená pandémiou nám neumožnila sa na tejto smutno-veselej akcii spoločne zúčastniť. Takisto sa nedá spomenúť si na všetky veselé príhody ktoré sa udiali v našej obci alebo v okolí za toto obdobie.

Preto by som vás chcel poprosiť, vážení čitatelia aj prostredníctvom tejto výzvy, ak by ste si spomenuli na nejakú veselú príhodu, ktorá sa vám udiala alebo niekomu inému a nemali by ste problém túto príhodu zverejniť tak ma, prosím, kontaktujte. Váš námet bude následne zveršovaný a prečítaný pri delení kravy. Zároveň sa tak trochu stanete aj vy súčasťou tejto, u nás populárnej akcie - pochovávanie basy a prispejete tým k obohateniu programu a dobrej nálady.

Vaše námety môžete posielať na:
m.fatura252@gmail.com
alebo SMS na telefón: 0907552260
Za vašu spoluprácu vám vopred ďakujem a teším sa.

Marek Fatura

Naša škola

Na úvod tohto príspevku chcem čo najsrdečnejšie pozdraviť všetkých čitateľov Veľkohradňanských zvestí a popriať im veľa božích milostí do ďalších životných bojov, ktoré nás všetkých v blízkej budúcnosti čakajú.

Začal advent, blížia sa Vianoce a koniec roka, čo býva i čas, keď sa zamýšľame nad životom, bilancujeme a máme k sebe bližšie, ako po iné dni v roku. Riaditeľom školy vo Veľkej Hradnej som už viac ako tri roky a preto sa pokúsim o krátku reflexiu k tomu, ako vnímam niektoré veci zo svojho uhla pohľadu.

Keď príde človek na nové pôsobisko, neznamená to, že všetko staré (skúsenosti, vzťahy...) vymaže a zničí. To ostáva stále v srdci osobitým spôsobom, pretože rodisko a rodná hruda je láska zrastená s miestom na zemi, s milovanými rodičmi a detstvom. Ale človek môže získať a zamilovať si v priebehu svojho života aj nový domov, ako miesto, ktorého sa stal súčasťou v priestore, čase a prirástlo k jeho srdcu.

Keď nad tým premýšľam, vždy si spomeniem na môjho suseda, ktorý je na misiách v Keni. Jedného dňa pri našom rozhovore sa vyjadril, že chce byť pochovaný v Keni, čo ma nesmierne prekvapilo. Nezmenil to ani vtedy, keď tam boli nepokoje, vypaľovali kostoly, zabíjali kresťanov a ani vtedy, keď mu predstavení nariadili odletieť pre záchranu vlastného života.

Ja nie som tak odvážny ako môj sused, no aj ja som si zamiloval miesta štúdií, práce, ale osobitne aj túto malebnú dedinku v srdci krásneho a spevavého Trenčianskeho kraja. Žijú tu ľudia šikovní a talentovaní na rôzne činnosti (dá sa to vypozorovať i na ich deťoch) a páči sa mi ich svojráz, hrdosť, neraz i tvrdosť, za ktorými sa často skrýva kus pracovitosti a ozajstného mäkkého srdca ochotného pomôcť.

Mám tu dobrých priateľov, ale i takých, ktorí ku mne stratili priateľskú náklonnosť. Je to prirodzené a pochopiteľné, pretože pri poctivom rozhodovaní človek občas skríži meč s osobnými záujmami iných a lietajú iskry. Chcem Vás ubezpečiť, že na mojom vzťahu k Veľkej Hradnej to nič nemení. Budem sa i naďalej snažiť rozhodovať s pokorou a so svojimi prioritami tak, aby to bolo pre blaho tejto komunity ako celku i pre dobro detí, ktoré do nej chodia.

Plne si uvedomujem úsilie a obety, ktoré vložili do tejto školy tí, ktorých už tu nie je vidieť. Chcem poďakovať všetkým, ktorí sa pričinili o to, aby táto škola bola postavená, aby bola útulná a pekná, aby bola správne a plne využívaná a aby bola jedným z klenotov tejto obce. Nezačíname takmer nikdy od nuly. Žijeme a profitujeme aj z pracovitosti predkov a požehnaní, ktoré sme dostali výchovou a vzdelaním. Moja snaha je a aj bude pokračovať v tom, čo je dobré, pekné a na čom sa dá stavať, aby sme zachovali dobrú niť pre profit obce.

Teraz pár slov o našej škole. V súvislosti so zabezpečením výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné povedať, že vďaka dobrej spolupráci s OÚ sa darí realizovať mnohé veci a sme nesmierne radi, že obec veľmi citlivo a osobne vníma problémy v škole, ktorej je zriaďovateľom a je nápomocná, čo je dnes v niektorých obciach vzácne.

Zmodernizovali sme vybavenie jedálne, kuchyne a vylepšujú sa i pracovné podmienky pre p. kuchárky (škrabka, konvektomat, odvetrávanie, zariadenie na balenie obedov...). Teší nás, že kuchyňa ako celok veľmi dobre a chutne varí a funguje nielen pre žiakov, ale i pre všetkých, ktorí odoberajú obedy z našej školskej jedálne.

V spolupráci s obcou sme v spálni MŠ inštalovali klimatizačnú jednotku, ktorá pomáha deťom v MŠ prežiť horúčosti v podkroví počas letného obdobia. Sme hrdí aj na to, že terajší škôlkari sú dobre pripravení do školy, čo potvrdili p. učiteľky zo ZŠ. Pre MŠ a rodičov je to veľké uznanie a ocenenie ich práce na tomto stupni vzdelania.

Čo sa týka podmienok vyučovacieho procesu, sfunkčnili sme dataprojektory a projekčné plochy v triedach na čelných stenách, čo posunulo možnosti vzdelávania na vyššiu úroveň. Tešíme sa i z toho, že sa nám podarilo zmodernizovať PC učebňu a dosiahli sme v tomto smere pre nás takmer ideálny stav.

Na poschodí sme vytvorili novú viacúčelovú multimediálnu učebňu s knižnicou a kvalitnou dotykovou prezenčnou tabuľou s veľkou obrazovkou, ktorá poskytuje nepredstaviteľné možnosti pre všetky predmety a voľný čas. Túto miestnosť v budúcnosti ešte plánujeme vylepšovať, čo korešponduje s maximálnym úsilím venovať sa čitateľskej gramotnosti a čítaniu, ako jednému z nosných pilierov prvého stupňa.

Pokračujeme aj v dokupovaní moderných pomôcok na vyučovanie matematiky, slovenského jazyka, prírodovedy, vlastivedy... Zlepšujeme vybavenie v športových potrebách a pomôckach, pretože pohyb pre deti je mimoriadne dôležitý pre rozvoj mozgu i zdravie tela a aj ako prevencia moderných civilizačných chorôb a oslabení súčasnej generácie.

Veľký a dobrý priestor nám bude poskytovať vonkajšie ihrisko pod zbúranou škôlkou, ktorý sa musel kvôli bezpečnosti trocha upraviť. Pevne veríme, že sa nám podarí z tohto priestoru vytvoriť oázu na hru detí MŠ a ZŠ v blízkosti školy a budeme ho môcť plne využívať.

Boli by sme veľmi radi, keby naša krásna škola mala aj plne chránený, oplotený areál a parkovisko, čo by prispelo ku kvalite aktivít a k bezpečnosti detí. Je faktom, že by sme privítali novú väčšiu telocvičňu, alebo halu, ale zatiaľ ju vieme úspešne nahradiť. V spolupráci s obcou a vznikla vizualizácia riešenia, ktorá ukazuje smer vývoja pre budovanie školského areálu s infraštruktúrou i pre obec v blízkom okolí našej školy.

Dlho nás morili opatrenia a obmedzenia v súvislosti s Covidom. Po ich uvoľnení sme sa konečne dočkali slobodnejšej školy a mohli sme robiť bohatú a pestrú činnosť, zážitkové učenie, akcie, výlety, kurzy a pod., ktoré máme zdokumentované na stránke školy. Nazáklade požiadaviek rodičov sme tento rok zriadili krúžky- podľa záujmu žiakov. Zúčastňujeme sa rôznych súťaží, kde naše deti zažili aj úspechy. Tie sújasne viditeľné a motivujúce (2. miesto v okresnom kole Hviezdoslavovho Kubína, víťazstvo v športovej olympiáde, vo futbale, víťazstvo našej žiačky v okresnom kole žiakov v šachu s postupom na krajské kolo a aj 1. miesto na výtvarnej súťaži mesta Lučenec...) Áno.. toto väčšinou „predáva“ školu a dá sa s tým vychvaľovať, ale oveľa dôležitejšie sú veci (ako povedal Exupéry)ktoré sú očiam neviditeľné. Dôležitejší je bežný každodenný poctivý život, podnetné prostredie a práca, pri ktorých sa tíško rastie, mocnie, vyvíja a získava sa potenciál pre ďalší rozvoj a rast pre blaho nielen svoje, ale aj blízkych a spoločnosti. Naplňme si v tomto vianočnom čase srdcia, aby sme sa stali darom pre iných.

Ing. Milan Moravčík

Speváci pohrebáci

Už je tomu nejaká doba, čo som naposledy prispel článkom do hradnianskych novín o speváckoch, ktorí pri poslednej rozlúčke so zosnulým prispievajú k dôstojnému priebehu obradu. Samozrejme, že žiadny pohreb sa nezaobíde bez náležitých piesní, ktoré sú vhodné alebo predpísané. K tomu, aby sa dobre a na určitej úrovni pesničky zaspievali, treba aj ľudí, ktorí sú ochotní túto činnosť vykonávať.

Chcel by som sa úprimne poďakovať „vyslúžilým“ spevákom, menovite Rehorovi Lobotkovi, Jarolímovi Guňovskému, Ľudmile Faturovej a Marte Filkovej, ktorí či už zo zdravotných alebo iných dôvodov nemôžu so spevom pokračovať, za to, že dlhé roky ochotne a zodpovedne pristupovali k svojmu speváckemu poslaniu.

Je to teraz na nás, trošku mladších, aby sme pokračovali v tejto činnosti, a tu by som chcel využiť možnosť tohto média a osloviť predovšetkým mladé dievčatá, chlapcov, mladé ženy a predovšetkým mladých chlapov z našej obce, ktorí vedia spievať, aby sa k nám pridali a rozšírili naše spevácke rady.

Všade sa povráva, že Hradňaci sú spevavý národ. Viem, že spievať na krstinách alebo svadbách je trochu niečo iné ako na pohrebe, ale treba sa nad tým povzniesť a uvedomiť si, že aj smrť je súčasť života a pri pohrebe je spev veľmi dôležitý.
Dá sa na to pozrieť aj trochu z ekonomickej stránky. Samotný pohreb a veci s tým súvisiace, hlavne v dnešnej dobe, sú veľmi finančne nákladné. Nielen že rodina príde o blízku osobu, ale zabezpečiť všetky náležitosti môže pozostalým hlboko narušiť rodinný rozpočet. Preto aj objednať a zaplatiť si živú hudbu môže byť tiež veľmi náročné.
Práve na toto som zameral môj článok, v ktorom by som chcel poprosiť nejakých spevákov, aby sa k nám pridali, aby nás bolo čo najviac. Nie každý sa môže pohrebu vždy zúčastniť, či už kvôli práci alebo iným povinnostiam, ale takto aspoň zabezpečíme, že sa vždy pri obrade stretne potrebný počet spevákov pre pekný a kvalitný spev.

Pekné sviatky vám všetkým zo srdca prajem.

Marek Fatura

Prehľad počtu obyvateľov za roky 2020-2022

	2020	2021	2022
celkový počet	761	752	750
- z toho ženy	382	381	375
- z toho muži	379	371	375
prihlásení na trvalý pobyt	24	5	9
odhlásení z trvalého pobytu	9	10	12
počet narodených	8	8	7
počet zomrelých	4	12	5
sobáše	2	5	4

Najčastejšie sa vyskytujúce priezviská v obci

Ježík / Ježíková	84	Beňo / Beňová	16
Masár / Masárová	57	Detko / Detková	16
Lobotka / Lobotková	44	Guňovský / Guňovská	16
Kováč /Kováčová	41	Konta / Kontová	15
Petrík / Petríková	34	Laššo / Laššová	8
Filko / Filková	17	Ševčík / Ševčíková	8
Kopecký / Kopecká	17	Fatura / Faturová	7

Krátke informácie o našej škole

Spolu detí v škole je 58 a učia sa v troch triedach, z toho v Základnej škole - 34 detí a v Materskej škole - 24 detí

Počet žiakov I. trieda 18 žiakov z toho 13 dievčat (1. ročník 8 žiakov z toho 6 dievčat; 2. ročník 10 žiakov z toho 8 dievčat).

Počet žiakov II. trieda 16 žiakov z toho 7 dievčat (3. ročník 13 žiakov z toho 6 dievčat; 4. ročník 3 žiaci z toho 1 dievča).

Trieda MŠ 24 žiakov z toho 12 dievčat.
Pedagógovia pôsobiaci na našej škole ako zamestnanci: Ing. Milan Moravčík riaditeľ školy, **ZŠ:** PaedDr. Ingrid Peťkovská (od r. 2022), (TU-I. trieda), Mgr. Marta Čahojová (TU- II. trieda);

ŠKD - 2 oddelenia: Mgr. Pavol Arpáš (od r. 2022), Silvia Detková

MŠ: Miriam Lobotková (ZRŠ, TU_MŠ), Mgr. Martina Tretinárová, Gabriela Kolíková (Asistentka - platená cez projekt).
Okrem toho pracujú **na úseku prevádzky** ako zamestnanci štyria pracovníci: Ing. Iveta Kopecká, Viera Filová, Jana Lobotková, Ľubica Beňová

Spomienka a poďakovanie

Každý, kto sa narodí, musí aj zomrieť. Aj napriek tomu nás pred rokom prekvapila správa o smrti nášho spoluobčana a priateľa Františka Kováča, ktorý zomrel 5.12.2021 vo veku nedožitých 70 rokov.

Dovoľte mi zaspomínať na neho a oboznámiť vás s jeho činnosťou pre rozvoj našej obce. František Kováč (Kukuč) sa už v mladosti aktívne zapájal do činnosti v našej TJ. Bol dlhoročným členom výboru tejto organizácie. V roku 1981 bol zvolený za poslanca národného výboru v našej obci. Od roku 1985 vykonával funkciu tajomníka MNV.

Po mojom nástupe do funkcie predsedu MNV sme spoločne pripravili a následne organizačne začali v roku 1986 v akcii „Z“ s výstavbou Domu smútku. Tu sa skutočne prejavili jeho organizačné a odborné schopnosti. Počas výstavby Domu smútku sa veľmi aktívne zapájal do brigádnickej činnosti a odpracoval stovky hodín bez nároku na mzdu. Za jeho aktívnu prácu vo funkcii tajomníka MNV mu ONV v Trenčíne udelilo vyznamenanie „Zaslúžilý pracovník“.

Ďalším veľkým problémom našej obce bol nedostatok pitnej vody. Spolu sme hľadali riešenie, ako vybudovať celoobecný vodovod, ale hlavne kde zobrať vodu na napojenie sa potrubia. Keďže nám ONV neumožnilo napojiť sa na vodovod susednej obce Svinná, odporučilo nám hľadať nové zdroje vody v pohorí Považského Inovca. Po dlhodobom meraní prameňov sme sa rozhodli zachytávať pramene na Jame. Zachytávanie prameňov sme vykonávali každú sobotu od jari do jesene. Takmer na každej brigáde sa zúčastnil a odborne ju viedol náš Ferko Kováč.

Po vybudovaní vodovodu sa aj naďalej sporadicky zapájal do zveľaďovania jeho rodnej obce.

Z dôvodu zlého stavu budovy školy, ale najmä drevenej budovy materskej školy, obecné zastupiteľstvo rozhodlo postaviť novú budovu školy. Kvôli nedostatku finančných prostriedkov sme sa rozhodli postaviť ju svojpomocne. Po dobrých predchádzajúcich skúsenostiach som sa znova rozhodol osloviť Ferka Kováča a požiadať ho o pomoc pri budovaní školy. Od výkopu základov až po úplne ukončenie výstavby bol vlastne stavbyvedúci, murár, elektrikár aj pomocný stavebný dozor. Za pomoci brigádnikov, rodičov a zamestnancov obce sa nám podarilo v krátkom čase uskutočniť náš sen o novej budove školy.

Ferko, za všetku prácu v prospech našej obce, či už pri budovaní Domu smútku, celoobecného vodovodu, alebo budovy školy, ti v mene svojom, ale aj v mene všetkých občanov srdečne ĎAKUJEM.

Vážení občania, ak pôjdete na náš cintorín okolo Domu smútku, ak si doma pustíte vodu, ak pôjdete okolo našej novej školy, spomeňte si naňho.

Emil Masár

Domov je prístav

"*Všade dobre doma najlepšie*“, vraví nám stará ľudová múdrosť. Aby to skutočne bolo tak, musíme k tomu prispieť aj my sami. Pretože domov to nie je iba slovo či pojem. Čo všetko sa za týmto slovom skrýva? Sú to predovšetkým jednotliví členovia rodiny, ale i veci, ktorými sa doma obklopujeme. Tisíc maličkostí, ktoré robia domov domovom. A práve reč týchto, neraz drobných doplnkov, má svoju zvláštnu moc. Môžu sa nám privrávať milo, upokojujúco a vzbudzovať v nás dobrú náladu, ale naopak, môžu vyvolať aj našu nevôľu, zlú náladu.

Lenže domov je aj byt, priestor, ktorý treba upratať. Aj hŕba riadu v kuchyni, aj plný kôš špinavej bielizne. Skúsme sa pozrieť na svoj byt trocha inými očami. Slúži on nám alebo my slúžime jemu? Máme v ňom dosť možností pre svoje záľuby? Aby sme mohli v ňom skutočne aj žiť, nielen v ňom večne oprašovať drahé neúčelné zariadenie. Nazrime hoci do kuchyne. Koľko hodín zo svojho života tam my, ženy, trávime? Práve preto by sme sa mali usilovať, aby kuchynské prostredie pôsobilo na nás milo a aby sme sa tam dobre cítili nielen my, ale aj ostatní členovia našej rodiny. K tomu je potrebná zručnosť, zmysel pre harmóniu a fantázia.

Naša rodina sa najviac zdržiavala práve v kuchyni. K mojim najkrajším zážitkom z detstva patria večery za masívnym stolom, kde sme si čítali rozprávky, kreslili, hrali Človeče nehnevaj sa a iné spoločenské hry. Vídať takéto niečo aj dnes? V obývačke sliepňa televízor, v detskej izbe ide počítač a z reproduktorov sa valí neidentifikovateľný zvuk.

V kuchyni máme zopár prístrojov na uľahčenie prác, čo je pre pracujúce ženy veľkou výhodou. Chceme, aby sme sa domov radi vracali, aby sme sa doma cítili dobre, načerpali nové sily, odpočinuli si, zabavili sa i snívali svoje životné sny. Nech náš domov má neopakovateľné čaro. Nech sa stane nedobytným hradom, ktorý má cenu zlata. Nech je pre nás naďalej útočišťom i prístavom.

Anna Kňazeová

Ľudová hudba Jarabinka

Milí čitatelia, na úvod by som vám chcel menovite predstaviť členov našej ľudovej hudby.

Kapelník - Mária Bočáková (husle), Tamarka Murínová (husle), Janka Masárová (akordeón a flauta), Tomáš Ježík (akordeón) a Marek Fatura (kontrabas).

Už odjakživa sa naša obec môže pýšiť tým, že tu žijú veľmi šikovní a tvoriví ľudia. Hradňanci sú známi aj ako spevavý národ. Vznikali u nás aj rôzne hudobné skupiny, či už moderné alebo ľudové. Nebudem teraz o nich písať, pretože by nám nestačila celá strana novín.

Napísať by som chcel pár riadkov o súčasnej ľudovej hudbe „Jarabinka“. Toto zoskupenie vznikalo súčasne vtedy, keď sa začala formovať detská folklórna skupina pod vedením Evky Bočákovej v roku 2018. Vtedy som postrehol, že veľa mladých ľudí úspešne absolvovalo základnú umeleckú školu a pre mnohých, žiaľ, záujem ďalej hudobne sa rozvíjať skončil. Tak slovo dalo slovo a za krátko sa našlo pár šikovných deciek a vznikla naša kapela.

Samozrejme, nie sme žiadni virtuózi ani umelci, sme amatérske zoskupenie, sem-tam ešte zahráme aj pár falošných tónov, ale hráme s láskou k hudbe a preto, aby sme prinášali radosť nielen nám, ale aj okoliu. Sme veselá dobrá partia, chodíme na opekačky a rôzne výlety. A keby sa k nám chcel niekto pridať, dvere sú vždy otvorené. Väčšinou hráme ako doprovod k tanečnej skupine a myslím si, že táto chémia nám veľmi sadla.

Do budúcna plánujeme aj svoje samostatné vystúpenia, či na rôznych verejných a aj súkromných akciách. Priznám sa, že najviac sa tešíme na naše hradňanské publikum, ktoré nás ešte nikdy svojím potleskom nesklamalo.

Dúfam, že nás ľudová hudba bude ešte dlho baviť a vám všetkým budeme prinášať krásne hudobné zážitky.

Marek Fatura

TJ Veľká Hradná

V sezóne 2022/2023 má TJ Družstevník Veľká Hradná prihlásené v súťažiach ObFZ Trenčín tri mužstvá + spoločné družstvo dorastu s Trenčianskym Jastrabím.

Prípravka hrá pod vedením trénera Maroša Ševčíka v súťaži U 11. V konkurencii 16 družstiev v jesennej časti sezóny z 15 stretnutí 7x vyhrali, 2x remizovali a 6x prehrali z celkovým skóre 72 : 70 a so ziskom 23 bodov zimujú v strede tabuľky na 8. mieste. Káder tvoria deti z našej obce a deti z Malej Hradnej:Lukáš Bebjak, Nina Guňovská, Lucas Jandák, Edita Ježíková, Lucas Laštík, Filip Lobotka ml., Jakub Lobotka, Adam Petrík, Matúš Petrík, Tomáš Petrík, Matej Richtárech, Marek Szabo, Samuel Varhaník, Martin Varhaník.

Starší žiaci hrajú IV.ligu U15 Sever ObFZ TN. Pod vedením trénera Maroša Bročka po jesennej časti obsadili 5. priečku s 21 bodmi a skóre 33 : 9, keď z 12 stretnutí 6 vyhrali a po 3 remizovali a prehrali. Káder tvoria: Adam Fodrek, Samuel Guňovský, Matúš Guňovský, Samuel Ježík, Ondrej Ježík, Kristian Ježík, Branislav Konta, Filip Lobotka st., Šimon Majtas, Tomáš Masár, Andrej Matejík, Alex Országh, Tadeáš Pavle, Tadeáš Rychtarech.

Z dôvodu nízkeho počtu našich hráčov pre **vekovú kategóriu dorastu** a aby mali chlapci po skončení v kategórii žiakov kde hrať sme vytvorili spoločné družstvo dorastu Trenčianske Jastrabie/Veľká Hradná, ktoré pôsobí v VI.lige U19 ObFZ TN a v ktorom od nás hrajú: Radovan Ježík, Tomáš Kováč, Dominik Petrík, Milan Múčka a Boris Ježík. Poslední traja menovaní už hrávajú väčšinou aj za mužov. Po jesennej časti obsadili 4. priečku.

Mužstvo mužov začalo novú sezónu pod vedením nového trénera Mareka Ševčíka a je po reorganizácii súťaží zaradené do VIII. ligy Sever ObFZ TN. Jesenný káder tvorili: Branislav Balocký, Jakub Guňovský, Marek Guňovský, Peter Havier, Juraj Hečko, Roman Hlatký, Boris Ježík, Andrej Kováč, Michal Kováč, Peter Kováč, Iskren Nikolov, Martin Kyjac, Adam Laššo, Ľuboš Lobotka, Peter Lobotka, Tomáš Masár, Milan Múčka, Dominik,Petrík,Nemanja Radenovič, Sebastian Rychtárech, Maroš Ševčík, Ľubomír Tunega. Po jesennej časti obsadili 2. miesto so skóre 46 : 20 a ziskom 31 bodov, keď z 13 stretnutí 10 vyhrali, 1 remizovali a 2 prehrali.

Činnosť TJ ale nespočíva iba v odohraní futbalových stretnutí a tréningoch. Zabezpečovanie chodu TJ stojí veľa času, energie a samozrejme aj finančných prostriedkov. Preto sa ako občianske združenie uchádzame aj o príjem 2 percent z daní, ktoré môžu TJ poukázať tak fyzické osoby ako aj právnické subjekty. Veľa vecí sa snažíme zabezpečiť vo vlastnej réžii, ale samozrejme veľká vďaka patrí aj zástupcom obce, ktorí pri tvorbe rozpočtu obce pamätajú aj na činnosť TJ. Obec sa veľkou mierov finančne podieľa na zabezpečení chodu futbalového klubu a rekonštrukcii priestorov, ktoré slúžia nielen členom TJ. Bez finančnej podpory obcí by futbal na dedinách asi ani fungovať nemohol.

Priaznivcom futbalu v našej obci iste neunikli práce na zveľaďovaní vonkajších častiach kabín (výmena starých okien, zateplenie,nová fasáda, podhľady). Po skončení jesennej časti sezóny sme sa pustili do opravy podlahy a vlhnúcich múrov v klubovni, z ktorej sme odstránili cca 30 cm vrstvu starého betónu a škváry, aby sme mohli odizolovať vlhnúce múry, zabetónovali sme spodnú betónovú platňu a s prácami chceme pokročiť tak, aby bola klubovňa hotová do začiatku jarnej časti sezóny (12.3.2023) a pripravená na používanie.

Všetkým priaznivcom hradnianskeho futbalu chcem poďakovať za podporu v končiacom sa roku a popriať šťastné a veselé vianočné sviatky a do nového roku 2023 hlavne veľa zdravia a úspechov.

Na záver by som Vás v mene TJ všetkých rád pozval na tradičnú Štefanskú zábavu, ktorá sa uskutoční 26.12.2022 od 20.00 v kultúrnom dome vo Veľkej Hradnej. O dobrú zábavu sa postará hudobná skupina ZUNABAND.

za výbor TJ Jozef Kyjac

Veľkohradnianske zvesti - vydáva Obec Veľká Hradná za účelom informovania občanov. Redakčná rada: Ing. Jana Masárová PhD., Ing. Pavol Ježík, Ing. Emil Lobotka. Uzávierka tohto čísla: 14. 12. 2022